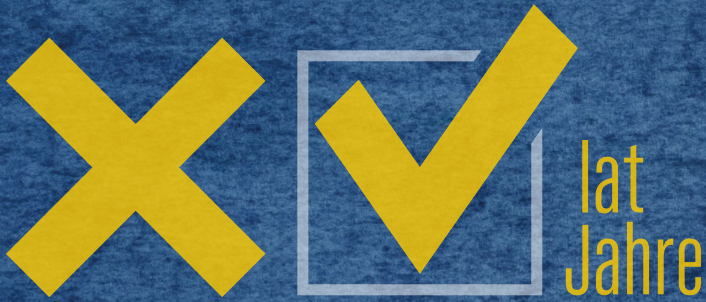

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej
Haus der Deutsch-Polnischen Zusammenarbeit

Powrót do Europy

15 lat członkostwa Polski
w Unii Europejskiej

Rückkehr nach Europa

15 Jahre Mitgliedschaft Polens
in der Europäischen Union

XXIV Seminarium Śląskie / 24. Schlesienseminar

22–24.10.2019 Kamień Śląski / Groß Stein

Kontakt:

Karolina Syga
tel.: 77 402 51 05
e-mail: karolina.syga@haus.pl

Język konferencji:

polski, niemiecki
(tłumaczenie symultaniczne)

Miejsce:

Zamek w Kamieniu Śląskim
ul. Parkowa 1a
46-075 Kamień Śląski
tel.: 77 467 11 20

Kontakt:

Karolina Syga
Tel.: 77 402 51 05
E-mail: karolina.syga@haus.pl

Konferenzsprachen:

Polnisch, Deutsch
(Simultanübersetzung)

Veranstaltungsort:

Schloss Groß Stein
ul. Parkowa 1a
46-075 Kamień Śląski
Tel.: +48 77 467 11 20

XXIV Seminarium Śląskie

PROGRAM

24. Schlesienseminar

PROGRAMM

Wtorek, 22.10.2019 r.

- 9.00–10.00 **Rejestracja**
- 10.00–10.45 **Inauguracja XXIV Seminarium Śląskiego**
- 10.45–12.30 **Rozmowy o Europie „15 lat Polski w Unii Europejskiej. Nowe wyzwania dla Polski, Niemiec i Europy”**
Moderacja: **red. Marcin Antosiewicz**,
Newsweek.pl, korespondent TVP w Berlinie w latach 2009–2016
Piotr Buras,
Dyrektor Oddziału European Council on Foreign Relations (ECFR) w Polsce
dr Kai-Olaf Lang,
Stiftung Wissenschaft und Politik w Berlinie
dr hab. Aleksandra Trzcieleńska-Polus,
prof. Uniwersytetu Opolskiego, kierownik Katedry Stosunków Międzynarodowych UO
Debata organizowana wspólnie z Fundacją Konrada Adenauera w Polsce
- 12.30–13.30 **Obiad**
- 14.00–14.15 **Wprowadzenie do Seminarium**
prof. dr hab. Krzysztof Zuba, opiekun naukowy XXIV Seminarium Śląskiego
- 14.15–17.00 **I SESJA PLENARNA**
„30 lat polskiej polityki europejskiej, 15 lat członkostwa Polski w UE”
Rozpoczęta w 1989 r. demokratyzacja została zsyntezowana z europeizacją polskiej polityki zagranicznej. Wcześniejszą otwartą wrogość, wyznaczoną przynależnością do obozu

państw komunistycznych, zastąpiła idea „powrotu do Europy”. Wejście Polski w 2004 r. do UE stanowiło ukoronowanie nie tylko 15 lat otwartych zabiegów, ale kilkudziesięciu lat postulatów reintegracji Starego Kontynentu.

Celem debaty będzie rekonstrukcja postulatów, celów i dylematów stojących przed Polską w okresie przed-akcesyjnym oraz skonfrontowanie ich z dorobkiem 15-letniej przynależności Polski do UE.

Moderacja: **dr Błażej Choroś**,

Institut Politologii, Uniwersytet Opolski

dr hab. Anna Pacześniak, prof. UW,

Katedra Studiów Europejskich, Uniwersytet Wrocławski

dr Barbara Curyło,

Institut Politologii, Uniwersytet Opolski

prof. dr hab. Krzysztof Zuba,

Institut Politologii, Uniwersytet Opolski

dr hab. Piotr Tosiek,

Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych,

Uniwersytet Warszawski

** podczas sesji zaplanowano przerwę kawową*

17.00–18.00

Kolacja

18.30–20.00

SPOTKANIE WIECZORNE

„Chrześcijańskie korzenie Europy”

Moderacja: **ks. Kazimierz Sowa**,

dziennikarz, publicysta, w latach 2007–2015 dyrektor telewizji Religia.tv

prof. dr hab. Alfons Nossol,

biskup opolski w latach 1997–2009

dr hab. Katarzyna Pisarska, prof. SGH,

dyrektor Europejskiej Akademii Dyplomacji

Spotkanie współorganizowane z Fundacją Konrada Adenauera w Polsce

Środa, 23.10.2019 r.

9.30–12.30

II SESJA PLENARNA

„Integracja europejska z perspektywy Śląska”

Integracja europejska oznaczała nową jakość nie tylko dla Polski, ale również jej regionów. Śląsk, który na przestrzeni dziejów stanowił swoisty barometr konfliktów europejskich, zyskał prawo do tożsamości, której w warunkach komunistycznego państwa autorytarnego mu odmawiano. W demokratycznej Polsce nowego wymiaru nabrała jego różnorodność narodowościowa, zdefiniowana według nowych europejskich wzorców i standardów.

Celem debaty będzie określenie i próba zdefiniowania zarówno nowej jakości zjawisk regionalnych jak i określenie wyzwań, szans i oczekiwań obywateli wobec Śląska, Polski i Unii Europejskiej.

Moderacja: **red. Marek Twaróg**,

redaktor naczelny „Dziennika Zachodniego”

dr hab. Zbigniew Kadłubek, prof. UŚ,

dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach

dr Wojciech Opiota,

Instytut Politologii, Uniwersytet Opolski

dr Lukáš Vomlela,

Uniwersytet Śląski w Opawie

Jarosław Makowski,

dyrektor Muzeum Ziemi Kozielskiej w Kędzierzynie-Koźlu

** podczas sesji zaplanowano przerwę kawową*

12.30–13.30

Obiad

14.00–17.00

III SESJA PLENARNA

„Polska i Niemcy w Unii Europejskiej – wspólnota i różnice interesów”

Europeizacja jako proces okazała się istotnym katalizatorem historycznego pojednania pomiędzy Polakami i Niemcami. Wspierając polskie aspiracje członkostwa w Unii Europejskiej Niemcy dopracowały się opinii „polskiego adwokata”. Uzyskanie przez Polskę statusu członkowskiego dawało szansę na wypracowanie strategicznego partnerstwa pomiędzy Warszawą a Berlinem. W ostatnich latach daje się jednakże zauważyć wzrost rozdzźwięków pomiędzy oboma państwami.

Celem debaty będzie próba dokonania swoistego remanentu dotychczasowych relacji polsko-niemieckich, zwłaszcza z perspektywy polskiego członkostwa w UE, jak i określenia charakteru i znaczenia pojawiających się konfliktów i napięć.

Moderacja: **red. Marcin Antosiewicz**,

Newsweek.pl, korespondent TVP w Berlinie w latach 2009–2016

dr hab. Aleksandra Trzcielińska-Polus, prof. UO,

Institut Politologii, Uniwersytet Opolski

dr Agnieszka Łada,

Institut Spraw Publicznych

dr hab. Klaus Ziemer, prof. UKSW,

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

dr Joanna Ciesielska-Klikowska,

Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych, Uniwersytet Łódzki

** podczas sesji zaplanowano przerwę kawową*

17.00–18.00

Kolacja

18.30–20.00

SPOTKANIE WIECZORNE

Recital Joli Literkiej

Jola Literka - wokalistka, kompozytorka, autorka tekstów, związana z Górnym Śląskiem. Atmosferę koncertu buduje lirycznym głosem o ciekawej barwie, który często traktuje jak instrument. Eksperymentuje ze śpiewem białym i wokalizą jazzową. Jeden z jej aktualnych projektów muzycznych to m.in. *Śląski Śpiew*, składający się z utworów-opowieści o historii Śląska i śląskich kobietach.

Czwartek, 24.10.2019 r.

9.30–12.30

IV SESJA PLENARNA

„Polska w Unii – wyzwania dla przyszłości UE”

W całym okresie polskiej polityki europejskiej po 1989 r. Unia Europejska podlegała dynamicznym zmianom. Wchodzenie Polski do UE w pewnym sensie przypominało skok do pociągu będącego w pełnym biegu. Nie tylko zmiany traktatowe, ale i kolejne kryzysy, które dotknęły Europę decydują o wzroście dylematów związanych z członkostwem. Podstawowym problemem polskiej polityki europejskiej jest brak stabilnej, ponadpartyjnej wizji integracji (doktryny integracyjnej). Co więcej wśród państw członkowskich UE brak jest jednej, choćby ogólnej, wizji ewolucji Unii.

Celem debaty będzie analiza głównych dylematów polskiej polityki wobec UE, jak również głównych dylematów rozwojowych samej Unii.

Moderacja: **prof. dr hab. Krzysztof Zuba**,

Institut Politologii, Uniwersytet Opolski

dr hab. Agnieszka Cianciara, prof. ISP PAN,

Institut Studiów Politycznych PAN

dr hab. Anna Skolimowska,

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

dr hab. Tomasz Grzegorz Grosse, prof. UW,

Institut Europeistyki, Uniwersytet Warszawski

dr hab. Dariusz Niedźwiedzki, prof. UJ,

Institut Europeistyki, Uniwersytet Jagielloński

* podczas sesji zaplanowano przerwę kawową

12.30 **Podsumowanie i zakończenie**

Lucjan Dzumla, dyrektor generalny Domu Współpracy
Polsko-Niemieckiej

prof. dr hab. Krzysztof Zuba, opiekun naukowy
XXIV Seminarium Śląskiego

Program dla młodzieży

Warsztaty: Unia Europejska: nasz powerbank
Fundacja *Humanity in Action* Polska*

23.10. 9.30–12.30 Grupa I

(środa) 13.30–16.30 Grupa II

24.10. 9.00–12.00 Grupa III

(czwartek)

*Projekt „Unia Europejska: nasz powerbank”, realizowany przez Fundację *Humanity in Action* Polska ma na celu zwiększenie wiedzy młodych Polek i Polaków na temat integracji europejskiej, korzyści z członkostwa Polski w UE, możliwości partycypacji i szans dla młodych ludzi w ramach Wspólnego Rynku UE oraz funkcjonowania instytucji europejskich.

Dienstag, 22.10.2019

- 9.00–10.00 **Anmeldung**
- 10.00–10.45 **Eröffnung des 24. Schlesienseminars**
- 10.45–12.30 **Gespräche über Europa „15 Jahre Mitgliedschaft Polens in der Europäischen Union. Neue Herausforderungen für Polen, Deutschland und Europa“**
Moderation: **Marcin Antosiewicz**,
Newsweek.pl, TVP-Korrespondent in Berlin in den Jahren 2009–2016
Piotr Buras,
Leiter des Büros des European Council on Foreign Relations (ECFR) in Polen
Dr. Kai-Olaf Lang,
Stiftung Wissenschaft und Politik in Berlin
Prof. Dr. Aleksandra Trzcielińska-Polus,
Leiterin des Lehrstuhls für Internationale Beziehungen der Universität Oppeln
Mitveranstalter der Reihe „Gespräche über Europa“:
Konrad-Adenauer-Stiftung in Polen
- 12.30–13.30 **Mittagessen**
- 14.00–14.15 **Einführung ins Seminar**
Prof. Dr. habil. Krzysztof Zuba, Wissenschaftlicher Betreuer des 24. Schlesienseminars
- 14.15–17.00 **1. PODIUMSDISKUSSION**
„30 Jahre polnische Europapolitik, 15 Jahre Mitgliedschaft Polens in der EU“
Die im Jahr 1989 eintretende Demokratisierung ging einher mit der Europäisierung der polnischen Außenpolitik. Die ehemalige offene Feindseligkeit, die der Zugehörigkeit zum kommunisti-

schen Ostblock entsprang, wurde ersetzt durch den Gedanken der „Rückkehr nach Europa“. Der Beitritt Polens zur EU im Jahr 2004 krönte daher nicht nur die 15 Jahre der offenkundigen Bemühungen, sondern auch Dutzende von Postulaten zur Wiederintegration des Alten Kontinents.

Ziel der Debatte ist die Rekonstruktion von Postulaten, Zielen und Dilemmata, die Polen in der Vorbeitrittszeit angehen musste sowie die Gegenüberstellung dieser mit den Ergebnissen der 15-jährigen Mitgliedschaft Polens in der EU.

Moderation: **Dr. Błażej Choroś,**

Institut für Politologie, Universität Oppeln

Prof. Dr. Anna Pacześniak,

Lehrstuhl für Europastudien, Universität Breslau

Dr. Barbara Curyło,

Institut für Politologie, Universität Oppeln

Prof. Dr. Krzysztof Zuba,

Institut für Politologie, Universität Oppeln

Dr. Piotr Tosiek,

*Fakultät für Politikwissenschaft und internationale Studien,
Universität Warschau*

** während der Podiumsdiskussion ist eine Kaffeepause vorgesehen*

17.00–18.00

Abendessen

18.30–20.00

ABENDVERANSTALTUNG

„Christliche Wurzeln Europas“

Moderation: **Kazimierz Sowa**

*Kath. Priester, Journalist, Publizist, Direktor des Fernsehsenders Religia.tv
in den Jahren 2007–2015*

Erzbischof em. Prof. Dr. Alfons Nossol,

Bischof der Oppelner Diözese in den Jahren 1977–2009

Dr. Katarzyna Pisarska,

*Direktorin der Europäischen Diplomatischen Akademie in Warschau,
Lehrbeauftragte an der Schule für Wirtschafts- und Sozialwissenschaften (SGH)*

*Das Treffen wird von der Konrad-Adenauer-Stiftung
in Polen mitorganisiert.*

Mittwoch, 23.10.2019

9.30–12.30

2. PODIUMSDISKUSSION

„Europäische Integration aus der Perspektive Schlesiens“

Die europäische Integration stellte nicht nur für Polen als Staat, sondern auch für dessen Regionen eine neue Qualität dar. So hat Schlesien, das im Lauf der Geschichte öfters die Rolle eines Konfliktbarometers mit internationaler Reichweite innehatte, das Recht auf Identität erlangt, das ihm zur Zeit der kommunistischen Regierung und des autoritären Staates verweigert wurde. Im demokratischen Polen erscheint Schlesien nun in einem neuen Licht als Schmelztiegel der Nationalitäten, die sich nun nach neuen Modellen und Standards richten.

Ziel der Debatte ist der Versuch der Definierung einer neuen Qualität der Regionen sowie die Bestimmung der auf Schlesien, Polen und die Europäische Union bezogenen Herausforderungen, Chancen und Erwartungen der Bürger.

Moderation: **Marek Twaróg,**

Chefredakteur von „Dziennik Zachodni“

Prof. Dr. Zbigniew Kadłubek,

Direktor der Schlesischen Bibliothek in Kattowitz

Dr. Wojciech Opióła,

Institut für Polotologie, Universität Oppeln

Dr. Lukáš Vomlela,

Schlesische Universität Opava

Jarosław Makowski,

Direktor des Museums der Gesellschaft des Coseler Landes in Kandrzin-Cosel

** während der Podiumsdiskussion ist eine Kaffeepause vorgesehen*

12.30–13.30

Mittagessen

14.00–17.00

3. PODIUMSDISKUSSION

„Polen und Deutschland in der Europäischen Union – gemeinsame und gegensätzliche Ansichten“

Die Europäisierung als Prozess erwies sich als wichtiger historischer Beschleuniger für die Versöhnung zwischen Polen und Deutschland. Durch die unterstützenden Bestrebungen bei der Erringung der EU-Mitgliedschaft durch Polen erarbeitete sich Deutschland den Ruf „Anwalt von Polen“. Polens EU-Mitgliedschaft trug zur Entwicklung einer strategischen Partnerschaft zwischen Warschau und Berlin bei. In den letzten Jahren lässt sich jedoch eine zunehmende Diskrepanz zwischen beiden Staaten beobachten.

Ziel der Debatte ist der Versuch einer Rekapitulation der bisherigen deutsch-polnischen Beziehungen, vor allem aus der Perspektive Polens als EU-Mitglied, sowie die Bestimmung der Form und Bedeutung aufkommender Konflikte und Spannungen.

Moderation: **Marcin Antosiewicz,**

Newsweek.pl, TVP-Korrespondent in Berlin in den Jahren 2009–2016

Prof. Dr. Aleksandra Trzcielińska-Polus,

Institut für Politologie, Universität Oppeln

Dr. Agnieszka Łada,

Institut für öffentliche Angelegenheiten

Prof. Dr. Klaus Ziemer,

Kardinal-Stefan-Wyszyński-Universität in Warschau

Dr. Joanna Ciesielska-Klikowska,

Fakultät für Internationale und Politische Studien, Universität Lodz

** während der Podiumsdiskussion ist eine Kaffeepause vorgesehen*

17.00–18.00

Abendessen

18.30–20.00

ABENDVERANSTALTUNG

Rezital von Jola Literska

Jola Literska - Sängerin, Komponistin, Autorin von Texten, verbunden mit Oberschlesien. Die Konzerthalle füllt sie mit ihrer lyrischen, interessant gefärbten Stimme, die sie oft wie ein Instrument einsetzt. Sie experimentiert mit weißem Gesang sowie mit Jazzgesang. Zu ihren aktuellen Musikprojekten gehört u. a. das Projekt *der Schlesische Gesang*, das aus Liedergeschichten über die Geschichte Schlesiens und die schlesischen Frauen besteht.

Donnerstag, 24.10.2019

9.30–12.30

4. PODIUMSDISKUSSION

„Polen in der Union – Herausforderungen für die Zukunft der EU“

Zur Zeit der polnischen Europapolitik ab 1989 war die Europäische Union vielen dynamischen Veränderungen ausgesetzt. Der EU-Beitritt Polens ähnelte einem Sprung ins tiefe Wasser. Nicht nur die Änderungen von Verträgen, auch mehrere Krisen, die sich auf Europa ausgewirkt haben, beeinflussen die Entstehung von Dilemmata im Kontext der EU-Mitgliedschaft. Das Grundproblem der polnischen Europapolitik ist dabei das Fehlen einer stabilen, parteiübergreifenden Vision von Integration (ein Integrationskonzept). Und auch der EU fehlt eine einheitliche, ja allgemeine Vision für die Entwicklung der Union.

Ziel der Debatte ist die Analyse der Kernfragen, die die wichtigsten Probleme der polnischen Politik im Hinblick auf die EU betreffen, sowie die Untersuchung der wichtigsten Entwicklungs Herausforderungen, die der Union selbst bevorstehen.

Prof. Dr. Krzysztof Zuba,

Institut für Politologie, Universität Oppeln

Prof. Dr. Agnieszka Cianciara,

Institut für Politische Studien der Polnischen Akademie der Wissenschaften

Dr. Anna Skolimowska,

Kardinal-Stefan-Wyszyński-Universität in Warschau

Prof. Dr. Tomasz Grzegorz Grosse,

Institut für Europastudien, Universität Warschau

Prof. Dr. Dariusz Niedźwiedzki,

Institut für Europastudien, Jagiellonen-Universität

* während der Podiumsdiskussion ist eine Kaffeepause vorgesehen

12.30

Zusammenfassung und Abschluss

Lucjan Dzumla, Geschäftsführer des Hauses der Deutsch-Polnischen Zusammenarbeit

Prof. Dr. habil. Krzysztof Zuba, Wissenschaftlicher Betreuer des 24. Schlesienseminars

Programm für Jugendliche

Workshops: Europäische Union: Unsere Powerbank
Stiftung Humanity in Action Polska*

23.10. (Mittwoch)	9.30–12.30	1. Gruppe
	13.30–16.30	2. Gruppe
24.10. (Donnerstag)	9.00–12.00	3. Gruppe

*Ziel des von der Stiftung Humanity in Action Polska realisierten Projekts „Europäische Union: Unsere Powerbank“ ist der Ausbau des Wissens junger Polen und Polinnen über die europäische Integration, die Vorteile der EU-Mitgliedschaft Polens, die Mitwirkung der Jugendlichen beim gemeinsamen EU-Binnenmarkt und die davon zugunsten dieser ausgehenden Opportunitäten, die Funktionsweise der europäischen Institutionen.

Organizator / Veranstalter

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej
Haus der Deutsch-Polnischen Zusammenarbeit

Partnerzy / Partner

UNIWERSYTET
OPOLSKI

INSTYTUT
POLITOLOGII

Związek Niemieckich Stowarzyszeń
Społeczno-Kulturalnych w Polsce /
Verband der deutschen sozial-kulturellen
Gesellschaften in Polen

Duszpasterstwo Mniejszości
Narodowych i Etnicznych
Diecezji Opolskiej

Joseph von Eichendorff
Zentralbibliothek in Oppeln

Polsko-Niemieckie Centrum Bibliotek,
Mediów, Kultury i Badań Naukowych
im. Josepha von Eichendorffa

Patronat naukowy / Wissenschaftliche Schirmherrschaft

Biblioteka Śląska jest Instytucją Kultury
Samorządu Województwa Śląskiego

Patronat honorowy / Schirmherrschaft

Województwo
Śląskie

Honorowy patronat
Marszałka Województwa Śląskiego
Jakuba Chęłstowskiego

Patronat Honorowy

MARSZAŁEK
Województwa Opolskiego
Andrzej Buła

Finansowanie / Finanzierung

Bundesministerium
des Innern, für Bau
und Heimat

Zrealizowano dzięki dotacji Ministerstwa
Spraw Wewnętrznych, Budownictwa
i Ojczyzny Republiki Federalnej Niemiec

STAATSMINISTERIUM
DES INNERN

Freistaat
SACHSEN

Patronat medialny / Medienschirmherrschaft

DZIENNIK
ZACHODNI
www.dziennikzachodni.pl

Radio Opole

WOCHENBLATT.pl

naszemiasto.

Strefa Biznesu